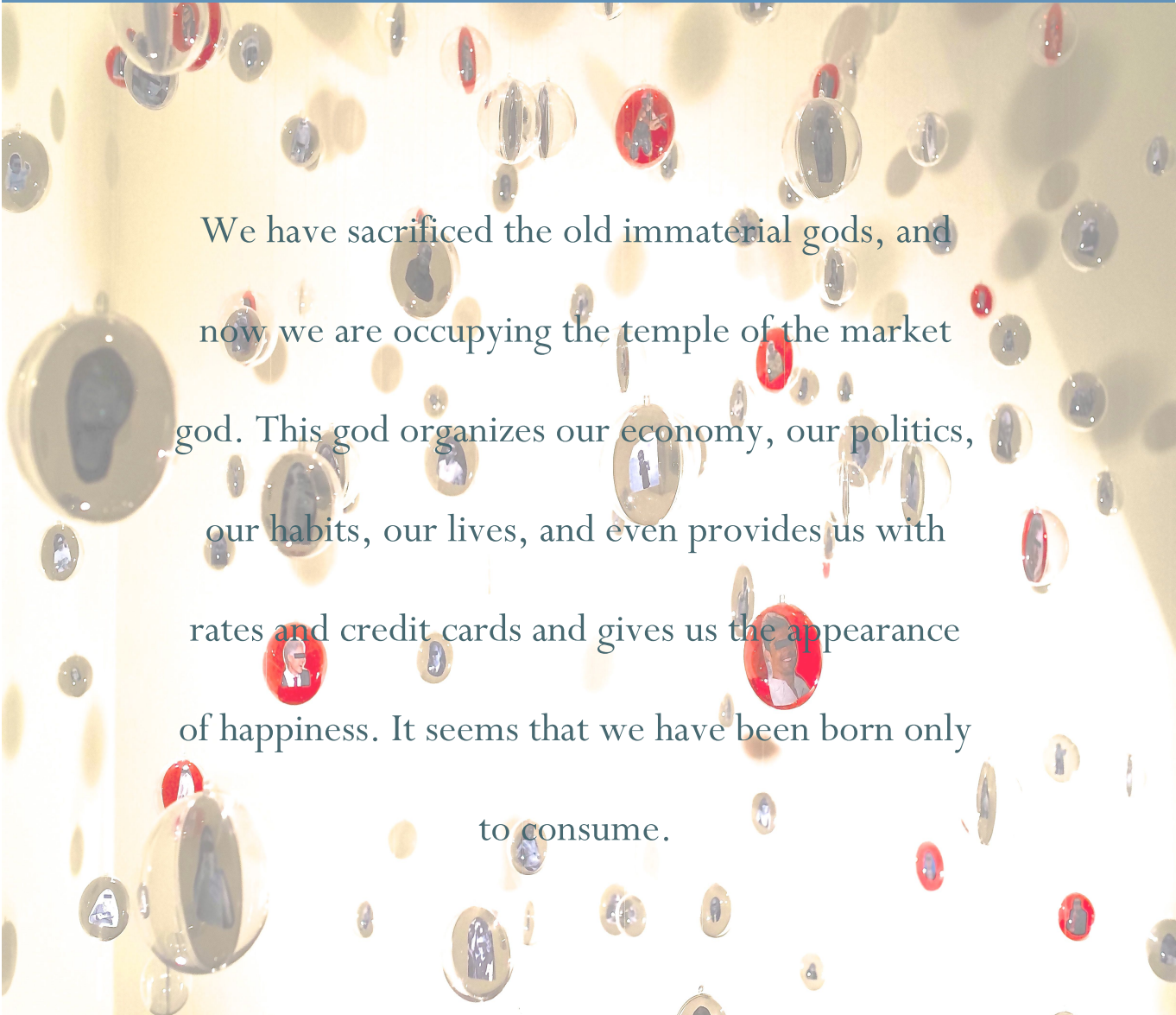


REDOVISNING AV PROJEKT BIDRAG

TITTYTAINMENT

LJUDKONST INSTALLATION, GALLERI ERRANT BODIES, BERLIN SEPTEMBER 2015



We have sacrificed the old immaterial gods, and now we are occupying the temple of the market god. This god organizes our economy, our politics, our habits, our lives, and even provides us with rates and credit cards and gives us the appearance of happiness. It seems that we have been born only to consume.

YLVA BENTANCOR

2015

www.ylvabentancor.com

Tittytainment är en term som myntades av Zbigniew Brzezinski, National Security advisor åt USA:s tidigare president Jimmy Carter, i huvudsak för att sprida idén om en mix av "bedövande underhållning och tillräcklig näring" som kan "lugna den frustrerade befolkningen i världen". Begreppet uppstod under det berömda "State of the World Forum" som hölls på San Francisco's Fairmont Hotel år 1995. Den här idén presenterades som lösningen på förverkligandet av det "20/80-samhälle" man ville uppnå under 2000-talet.



Exteriör Errant Bodies, Kollwitzstrasse 97, Berlin

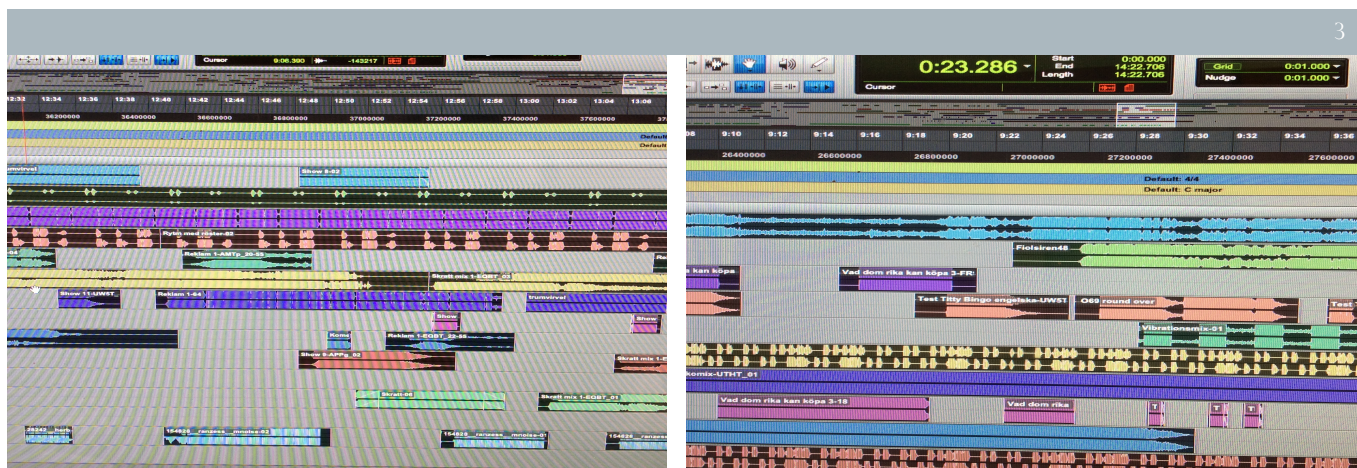
Första gången jag konfronterades med begreppet Tittytainment var i boken Globaliseringsfällan (1997) av de tyska journalisterna Hans-Peter Martin och Harald Schumann. Dom beskrev begreppet så här:

"... Pragmatikerna på The Fairmont Hotel reducerar framtiden till ett par nummer och en term: "20/80" och "Tittytainment". Tjugo procent av den arbetande befolkningen är nog för att under det kommande århundradet upprätthålla världsekonomin. "Fler arbetare behövs inte" sa magnaten Washington SyCip. En femtedel av alla som söker jobb räcker för att producera alla varor och utföra alla "top-flight services" som världssamfundet har råd med... Vad gör vi med resten? Kommer åttio procent av den arbetsföra befolkningen att acceptera att vara utan arbete? Framtidens stora fråga kommer att vara "Att äta eller bli äten".

... Begreppet "Tittytainment" diskuterades; den frustrerade befolkningen kan hållas i schack med en mix av bedövande underhållning och tillräckligt med mat. Deltagarna diskuterade sakligt de möjliga doserna och reflekterade över hur den förmögna femtedelen kan sysselsätta de överflödiga 4/5-delarna... Organisatorerna av dom tre minnesvärda dagarna på Fairmont upplevde sig vara med och lägga grunden för en ny civilisation... Modellen för framtiden följer formeln "20/80". En femtedels-samhället är på väg att förverkligas, och där kommer de som är uteslutna att sättas ur funktion med Tittytainment."

Många böcker har skrivits på det här temat och det är många som försöker sprida den här bilden av samhället över världen, som försöker öppna våra ögon för att åtminstone vara lite kritiska gentemot de värderingar som styr världen idag. Vi jobbar hårt, vi konsumerar omåttliga mängder och vi talar mer och mer sällan om mänskliga värden. Materialismen är den nya religionen, och vi tror att vi behöver alla de här sakerna på riktigt. Och i flödet av information som väller över oss från alla tänkbara håll blandat med våra pressade scheman för att få livspusslet att gå ihop har vi svårt att se klart och uppbringa energi till att ifrågasätta vad som verkligen pågår. Det här är en knepig situation, och när man tar upp ämnet möts man ofta av motstånd. Vi känner oss stressade över det, orkar inte med att vara kritiska, vi gör så gott vi kan.

Det här projektet tar inte på sig rollen att förmedla några sanningar, alltihop är mina tolkningar av det jag ser och hör, andrahandsinformation och spekulationer. Jag är själv kritisk till att en liten grupp människor skulle sitta där uppe och dra i alla trådar som om vi vore deras marionetter. Jag vill tro att makt trots allt är begränsad, att den inte kan bli hur stor som helst. Samtidigt som jag ser hur rikedom genererar inflytande och status, och därmed makt. Personligen tycker jag mig se att något händer med världen, tycker mig uppleva att fördumningskulturen tar över allt mer och får oss att gång på gång förnedra oss för en stund i rampljuset. Förnedring har fått ett nöjesvärde. Men vad det här projektet velat kommunicera är inte min sanning utan att vi aldrig får sluta diskutera det här, försöka se hur det ser ut och uttrycka våra egna upplevelser av att vara fångade i den här Tittytainment-världen, om det finns en sådan?



LJUIDBILDEN; INNEHÅLL OCH FÖRHÅLLNINGSSÄTT

april-augusti 2015

Hur uppnår man ett sådant högt uppställt mål, med ljudkonst, att få människor att reflektera över tanken att vi skulle vara bedövade av Tittytainment? Vi tycker att vi tänker själva, gör våra egna val och allt det här ser bara ut som en megastor konspirationsteori.

Det var ingen lätt uppgift att ta sig an, och till en början var det enda självklara de ljud som skulle ligga till grund för projektet. Många av dessa är hämtade från internet, en del har jag själv spelat in och andra har jag laddat hem från sajten freesounds.org där människor delar med sig av ljud från hela världen. Det har varit en fantastisk tillgång. Som utgångspunkt valde jag ett tal av Uruguays förre president, El Pepe Mujica. Han talade inför FN för ett par år sedan och uttryckte egentligen precis det som jag ville säga med Tittytainment, och därför fick han rama in det här verket med några kloka ord.

Nästa ställningstagande var att hitta det rätta språket. Till en början hade jag idén att det kunde innehålla alla möjliga språk, att vi känner igen ljudet av tittytainment när vi hör det vilket språk det än framförs på. Men när jag började arbeta med ljuden insåg jag att det trots allt var viktigt att man förstod de korta meningar som flyger förbi, att det tillförde verket en djupare förståelse. Eftersom det hela skulle ha premiär i Berlin, Tyskland, började jag fundera på att använda tyska. Men vid närmare eftertanke insåg jag att om jag ville att Tittytainment skulle vidare efter Berlin skulle tyska vara alltför begränsande, precis som svenska. Därför föll valet på engelska av två anledningar: engelska fungerar nästan var som helst i världen, och det finns en outtömlig källa av ljud att hämta för just det här temat i den amerikanska underhållningsindustrin.

Ett annat viktigt val var också vilken attityd jag skulle välja; jag pendlade mellan en aggressiv känsla och att det skulle vara smärtsamt att lyssna på verket och en mildare attityd som till och med skulle kunna upplevas som vacker. Jag valde den senare vägen, för att inte vara för övertydlig med min egen sanning, att det här fenomenet överröstar till och med våra egna tankar, för att inte tvinga på lyssnaren ett alltför tydligt personligt ställningstagande. Av någon anledning vill jag kalla det ett slags requiem även om det inte handlar om en dödsmissa i ren bemärkelse, tittytainment är dessvärre inte ens på väg att dö utan är i allra högsta grad levande. Det här var också första gången jag inte använde något instrument till mina ljudkonstverk. Instrumenten brukar ha funktionen att göra det hela mer musikaliskt i min genre som rör sig mellan det dokumentära berättandet med ljud och musik, men när jag samlat in materialet till Tittytainment upplevde jag att det gick att göra det till musik utan instrument. Även det en viktig erfarenhet för mig som ljudkonstnär och som öppnar nya vägar.



GALLERIET; RUMMET OCH DE VISUELLA
FÖRUTSÄTTNINGARNA.

Juli-september 2015



Min andra stora utmaning var att jag för första gången också hade ett rum att använda, en plats för en visuell del av projektet: Errant Bodies/ sound and art projekt space i Prenzlauer Berg i Berlin, Tyskland.

Den första idén var att placera lyssnaren/lyssnarna i mitten av ett rum där högtalare var placerade i alla fyra hörn. Från massor av punkter i rummet skulle röda laserstrålar lysa in mot mitten samtidigt som ljudbilden skulle röra sig mellan de fyra hörnen. Med tanke på att galleriet ligger i ett vanligt hyreshus med grannar föll den planen då ljudbilden måste vara stark, volymen hög. Istället omprövade jag idén som utvecklades från högtalare till hörlurar och till ett slags spindelnät av bilder, via texter, personliga brev på väggarna för att slutligen landa i att fylla rummet med kulor som hängde i taket. Dessa skulle innehålla ansikten; alla möjliga olika människor, kända och okända. Efter att ha testat flera olika varianter blev det tydligt att det visuella måste integreras med ljudbilden som något som inte kräver för mycket plats, men som fungerar som ett komplement som inte slukar så mycket av fokus.

Kulorna fylldes med ansikten fästa på runda plastfilmsskivor; en femtedel röda med människor i färg, resten på svart plast och med bilder i svartvitt som representerade den resterande 4/5-delen. Man kunde gjort det här på många sätt förstås, att kanske i de röda kulorna skiljt ut den delen av de 20 procenten som verkligen sitter på makten från den delen som är utvald att ingå men utan större inflytande, eller andelen män/kvinnor, vilket hade visat på en majoritet av män just i den gruppen. Och bland de svarta kunde man med olika metoder representerat olika skikt, från fattiga till välbärgade, väst och öst eller vad man nu tycker är väsentligt, för den gruppen har ju en enorm spännvidd med alltifrån de riktigt, riktigt utsatta till en överklass som kanske egentligen själva hade placerat sig på de privilegierades sida, för man gör ju karriär och ser sig själv klättra mot toppen. Frågan är när vi har nått den, eller någonsin når den om där bara får plats 20 procent? Men jag valde att göra det så enkelt och rent som möjligt, som en visuell bild av den här fördelningen av människor, en vacker installation som i en saklig mening visade den här uppdelningen av "vi och dom", 20/80, utan att kräva att lyssnaren behöver sätta sig in i fler detaljer.

Rummet på galleriet i Prenzlauer Berg är förhållande vis stort, och relativt fyrkantigt. Därför valde jag att sätta upp ungefär 150 kulor i en hörna (de fyllde ca 1/3 av rummet) med ljus från golvet på sidorna så att kulornas skuggor på väggen och i taket förstärkte intrycket av "många". Det blev en spännande effekt, för att ljuset utifrån varierade från dag till dag, ena dagen sol, andra regn och moln, vilken tid på dagen det var, och gjorde att mönstren i rummet skiftade hela tiden. Lyssnarna placerades på fyra stolar (fyra lyssnare åt gången) i en böjd rad snett igenom rummet framför kulorna, med ryggarna mot fönstret för att inte distraheras av vad som skedde på gatan utanför och så fick de lyssna i hörlurar för att få den mest "privata" lyssnarsituationen, för att rikta fokus inåt mot fenomenet Tittytainment. Det fungerade alldeles utmärkt i just det här rummet, men kan komma att se annorlunda ut nästa gång.



ERFARENHETER OCH SLUTSATS

5:e september 2015 och framåt

När jag började tänka och planera Tittytainment, vilket egentligen var väldigt långt före jag fick projektbidrag från Konstnärsnämnden, när jag började fundera på att göra det, vad jag ville säga och tänka runt hur ett sådant projekt kunde se ut, så trodde jag att om jag bara får det här ur mig en gång för alla kanske jag kan släppa att "rädda världen" för ett tag och göra andra saker. Jag tror att den inställningen fanns med under hela processen när projektet blev verkligt. Jag förstälde mig en lättnad efter att det hela var färdigt. Men den infann sig inte. Tvärtom.

Projektet i sin helhet fyllde mina egna förväntningar, förstärkte min vilja att fortsätta behandla de här ämnena med min ljudkonst/musik, och fick mig också att inse att jag med den här typen av material verkar ha förmågan att kommunicera med en, för mig, helt ny publik. Det är inte den vanliga, inbitna ljudkonst- eller modern konstmusik-publiken som tog del av Tittytainment, utan en mycket mer spridd skara ur olika perspektiv och åldrar. Besökarna som kom in på galleriet i Berlin var alltifrån åtta år gamla till pensionärer, det var vänner, vänner till vänner och förbipasserande på väg till marknaden på Kollwitzplatz eller hem från jobbet eller till parken med barnen. Och de allra flesta delade med sig av sina funderingar efteråt, diskussioner uppstod.



Publiken som inte dök upp var nog främst kollegor inom ljudkonst och konstmusik, enbart en och annan hittade dit. Nutida Musik som planerat en intervju och en recension av Tittytainment dök aldrig upp. Där ser jag en av mina egna, stora, brister. Det faller alltid när det kommer till marknadsföring och att sprida information om när och vad som ska hända. Det är en del av konstnärskapet som inte alls passar mig, för alla energi går åt till att få till verket som jag vill ha det och den processen är kantad av osäkerhet, rädsla och oro för att ingen ska förstå. Men trots att jag, precis som vi alla, är beroende av att synas och att få recensioner och omdömen från de som är insatta, så kan jag inte säga att jag egentligen saknade den där specialintresserade publiken. Det är inget fel på den, men för mig var det betydligt mer intressant att se vad som sker i en persons huvud när man saknar verktygen, man har ingen aning om vad som ska komma, man vet inte ifall man kommer förstå det eller hur man ska värdera det i förhållande till annan ljudkonst/musik. Som exempel kom den en dag in två killar runt 20 år gamla som egentligen var på väg för att ta en öl. De stannade först och läste texten om verket som satt på fönstret innan de kom in och satte sig för att lyssna. Under de 14 minuter som verket pågick satt dom helt stilla. Efter att det var färdigt reste de sig, samtidigt som en annan besökare kom in, men de dröjde sig kvar. När den nya besökaren satt sig för att lyssna berättade den ena killen att han aldrig tänkt på det här förr, att det är något man bara accepterat finns där, men att han förstod vad jag ville kommunicera och tänkte ta det med sig hem att tänka över. Den andra höll med, och så bad de att få med sig texten om projektet och lämnade galleriet. En annan diskussion som uppstod mellan två män utan större uttalat konstintresse var omkring förståelsen för verket då en av dem inte kunde engelska. Trots det delade de samma uppfattning om vad de hört just för att ljuden känns igen, det låter likadant överallt. Eller den 10-åriga killen som satt helt still och lyssnade till hela verket och sedan gjorde tummen upp mot mig och gick därifrån. Det är precis det som är syftet, att nå de här personerna, och detta har förstärkt min ambition att försöka hitta ut i andra forum eller skapa egna plattformar utanför konstetablissemangen, att kommunicera med de som kanske inte alltid känner sig bekväma i konstvärlden som ibland kan fungera ganska uteslutande, den också.

Framtiden för projektet blir att försöka få sätta upp Tittytainment på andra platser. Jag har också fått en förfrågan om att samarbeta med ett mindre filmbolag kring att göra en film till ljudbilden, vilket gör projektet mer internetvänligt och som också är en väg att sprida det mer effektivt. Och detta var inte slutet på min karriär som politisk ljudkonstnär, snarare början!